

Ratna generacija Ćestoko oĀtećena

07/09/2009 10:01 by Administrator

BANJALUKA - Generacija koja je roĀ'ena 1991. godine, kada je poĀ•eo raspad bivĀje Jugoslavije i krvavi obraĀ•uni njenih naroda, ove godine postaje punoljetna, a struĀ•njaci upozoravaju da je ona "Ćestoko oĀteĀena" u odnosu na druge generacije jer je odrastala u ratnoj atmosferi. Netolerancija, narcisoidnost, nestrpljivost i nepovjerenje se, prema ocjeni struĀ•njaka, mogu vidjeti kod pripadnika ove generacije.

OsamnaestogodiĀnji Filip Banjac iz Banjaluke kaĀ•e da nije bilo jednostavno odrastati kroz takve godine koje su pratile naglaĀjene etniĀ•ke nesuglasice. "ĀĆuo sam od starijih da prije rata nije bilo tako, veĀ• se moglo slobodno putovati, druĀ•iti i veseliti. Ne kaĀ•em da se i sad tako ne moĀ•e, samo je problem Āito se u svakom razgovoru moĀ•e Ā•uti nacionalistiĀ•ka priĀ•a, tu su i vize i zabrane putovanja i mnoĀtvo drugih barikada koje moja generacija ima", istiĀ•e Banjac. On navodi da se i predstavnici njegove generacije vole druĀ•iti i putovati, ali da Ā•e ih uvijek pratiti to Āito su odrastali sa ratnim priĀ•ama i postratnim traumama. "Za 10 ili 20 godina Ā•e ta napetost splasnuti, u to sam siguran. Ne vjerujem da se ona moĀ•e u potpunosti izgubiti, ali je sigurno da Ā•e se vremenom to smanjiti, osim ako se neĀito sliĀ•no ne ponovi, a nadam se da neĀ•e", zakljuĀ•uje Banjac.Ā Psiholog NadeĀ•da Savjak objaĀ•njava da na liĀ•nost maliĀjana ostavlja uticaj kad svoje prve, formativne godine provede sa roditeljima koji su pod stresom. Ona podsjeĀ•a kako su roditelji dvije najvaĀ•nije figure u razvoju djeteta. "Majka je pod stresom, nema para, nema struje, nema muĀ•a. Kada su roditelji van ravnoteĀ•e, onda se to odraĀ•ava na liĀ•nost djece", naglaĀjava ona. Kao primjer ponaĀjanja za ovu generaciju Savjakova navodi narcisoidnost, ali naglaĀjava da to ne znaĀ•i samo voljeti samog sebe, veĀ• je to puno kompleksniji osjeĀ•aj. "Karakteristike adolescencije, koje inaĀ•e mogu biti problematiĀ•ne, kod veĀ•ine njih su izraĀ•enije. Napominjem da se tu radi o individui, tako da je svaka jedinka za sebe", istiĀ•e Savjakova. To se manifestuje, kaĀ•e ona, kroz smanjenu toleranciju, nestrpljivost, te da djeca nemaju model sa kojim bi se identifikovali, kako je to bilo ranije, veĀ• su se roditelji pod hroniĀnim stresom "puno teĀ•e nosili sa Ā•ivotom". Ona napominje da ta djeca nisu nauĀ•ila da odgaĀaju i da trpe, ali da se ne moĀ•e uzeti opĀiti model ponaĀjanja koji Ā•e biti relevantan za buduĀnost. "Nezahvalno je generalizovati ponaĀjanje te djece kada odrastu. RazliĀita su djeca Ā•iji su roditelji Ā•ivjeli u Banjaluci i koji su imali novac od onih koja su djetinjstvo provela bez roditelja i koja nisu imala ni Ā•okoladu", zakljuĀ•uje Savjakova. Sociolog Ivan Ā•jakoviĀ• smatra da su djeca roĀ'ena u ovoj generaciji "Ćestoko oĀteĀena" jer su svoja prva saznanja o svijetu imala u okviru ratne atmosfere. "Nisu mogli u takvom okruĀ•enju vidjeti toleranciju, napredak ili neku zdravu druĀtvenu sredinu, veĀ• je strah postao njihov glavni orijentir koji Ā•e dalje uticati na njihovo formiranje", kaĀ•e Ā•jakoviĀ•. On objaĀ•njava da je ta generacija svoje okruĀ•enje shvatala kao neĀito opasno i sumnjivo, te da im sredina jednostavno nije davala nikakvo ohrabrenje. Ā•jakoviĀ• kaĀ•e da su se djeca socijalizovala tako da se treba plaĀiti nekog drugog i da u druĀtvu dominira siromaĀtvo i sliĀ•no. "Oni su posmatrali samo borbe, bilo druĀtvene ili politiĀ•ke. Imamo dva modela: ti ljudi mogu uvijek biti puni nepovjerenja, sebiĀnosti, borbe za sebe, a drugi model je gradnja sopstvenog svijeta tolerancije", zakljuĀ•uje Ā•jakoviĀ•, napominjuĀ•i da se sada najviĀje oslikava prvi model, to jest nepovjerenje. On kaĀ•e da potpunu krivicu snosi generacija njihovih roditelja, koji su se borili na jedan surov i neprimjeren naĀin za svoje vrijednosti za koje su mislili da su prave.

Autor: DraĀ•en RemikoviĀ•

Izvor vijesti. Nezavisne